

**ИЗВЈЕШТАЈ**  
*о оијени подобности теме, кандидата и ментора за израду докторске дисертације*

**I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ**

Орган који је именовао комисију: Наставно-научно вијеће Економског факултета

Датум именовања комисије: 11.06.2018. године

Број одлуке: 13/3.1717 VIII-6./18

Састав комисије:

1. Атељевић др Јово	Редовни професор	Економија, Менаџмент
Презиме и име	Звање	Научно поље и ужа научна област
Економски факултет Универзитета у Бањој Луци	предсједник	Функција у комисији
Установа у којој је запослен-а		
2. Маџура др Перица	Редовни професор	Економија, Маркетинг
Презиме и име	Звање	Научно поље и ужа научна област
Економски факултет Универзитета у Бањој Луци	члан	Функција у комисији
Установа у којој је запослен-а		
3. Алфиревић др Никша	Редовни професор	Економија, Менаџмент
Презиме и име	Звање	Научно поље и ужа научна област
Економски факултет Свеучилиште у Сплиту	члан	Функција у комисији
Установа у којој је запослен-а		

## II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: Озрен (Гостимир) Тришић

2. Датум рођења: 03.01.1978. Мјесто и држава рођења: Пула, СРХ, СФРЈ

### II.1 Основне студије

Година уписа:

Година завршетка:

Просјечна оцјена током студија:

Универзитет: Универзитет у Бањој Луци

Факултет/и: Економски факултет

Студијски програм: смјер: Спољна трговина

Звање: дипломирани економиста

### II.2 Мастер или магистарске студије

Година уписа:

Година завршетка:

Просјечна оцјена током студија:

Универзитет: Универзитет у Бањој Луци

Факултет/и: Економски факултет

Студијски програм: Постдипломски студиј Свјетска трговина и Европска унија

Звање: Магистар економских наука

Научна област: Маркетинг

Наслов завршног рада: Значај примјене концепта друштвеног маркетинга у развоју јавних универзитета Републике Српске

### II.3 Докторске студије

Година уписа:

Факултет/и: \_\_\_\_\_

Студијски програм: \_\_\_\_\_

Број ЕЦТС до сада остварених:

Просјечна оцјена током студија:

## **II.4 Приказ научних и стручних радова кандидата**

Р. бр.	Аутори, наслов, издавач, број страница	Категорија
1.	<b>Тришић, О.</b> (2017). Рангирање универзитета с освртом на Републику Српску и Босну и Херцеговину. Научно – стручни часопис за друштвене и природне науке СВАРОГ, ISSN 1986 – 8588, број 15, стр. 43 – 64.	Оригинални научни рад
<i>Кратак опис садржине:</i>		
<p>У фокусу рада је актуелно стање у области високог образовања које је стварано од 90-их година прошлог вијека па до данашњег времена. Оно је наговијестило нове изазове и проблеме. Да би се правилно дефинисао проблем, као и прецизна рјешења морају се правилно дефинисати узроци новонасталих проблема. Урађен је преглед и анализа почетног стадија стварања уређеног тржишта високог образовања у Републици Српској и БиХ. Истакнут је посебан значај листа рангирања универзитета које су настале до данас, те однос универзитета и листи рангирања. Приказан је значај и суштина појединих еминентних листи рангирања које представљају сада већ својеврсни феномен у систему високог образовања. Описујући стање на домаћем неуређеном тржишту високог образовања, констатована је потреба за формирањем једне домаће ранг-листе која би првенствено служила за домаћу употребу. Такође, изнијете су кључне опсервације дугорочне перспективе домаћих универзитета.</p>		
Рад припада проблематици докторске дисертације: <b>ДА</b>		

Р. бр.	Аутори, наслов, издавач, број страница	Категорија
2.	<b>Тришић, О. (2017).</b> Предности и ограничења примјене корпоративног модела управљања у области високог образовања. Financing – научни часопис за економију, број 3, стр 38-44.	Прегледни научни рад
<i>Кратак опис садржине:</i>		
<p>Предмет рада је анализирање управљања у високом образовању, тј. универзитетом као његовим главним субјектом. Универзитет у складу са очекивањима укупног окружења, као и новим изазовима са којима се универзитет суочава, захтијева нове развојне правце и ефикасније моделе организовања комплексних активности. Посебно у традиционим земљама, универзитет као и високо образовање су у великој мјери остали заробљени у прошлости не припремљени на убрзане промјене које су се десиле у последње три деценије. Намеће се питање ефикасности и ефективности управљања универзитетом са нагласком на јавне универзитетете. У новонасталим околностима, универзитет више не може да функционише као до сада, без јасног и ефикасног модела управљања, који би узео у обзир новонастalu реалност. Зато се са правом поставља питање у стручној јавности који је, или који су то модели управљања, који могу да одговоре новонасталим изазовима и искушењима који стоје пред савременим универзитетом? Одговор лежи у проналајжењу адекватног модела управљања универзитетом односно високошколским установама. Генерални циљ овог истраживања јесте допринос бољем разумијевању улоге универзитета у процесу свеукупних промјена друштву, са нагласком на његову улогу у креирању економије знања као кључне претпоставке развоја.</p>		
Рад припада проблематици докторске дисертације: <b>ДА</b>		

### III ПОДАЦИ О МЕНТОРУ/КОМЕНТОРА

Биографија ментора/коментора (до 1000 карактера):

Проф. др Јово Атељевић

Звање: редовни професор

Уже научне области: Менаџмент

Институција: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет

Биографија

**Образовање:**

1991. Основне студије: Универзитет у Ријеци, Дипломирани економиста

1997. Магистратски: Меси Универзитет у Окланду, Нови Зеланд, Магистар пословне економије и менаџмента

2002. Докторат: Викторија Универзитет, Велингтон, Нови Зеланд, Доктор наука Економија и Менаџмент

Претходни избори: Универзитет у Стирлингу, Економски факултет, Велика Британија, 2003-2009, Lecturer level B (звање еквивалентно последњој степеници доцентуре у стицању звања Senior lecturer или ванредни професор)

**Публикације:**

Око 40 научних радова (7 у часописима са импакт фактором) из уже научне области менаџмента;

Четири монографије и више објављених поглавља у заједничким монографијама више аутора;

**Менторства:**

Преко 40 менторства на другом и трећем циклусу;

Пет пута предсједник или члан комисије за одбрану докторске дисертације;

Има успјешно остварену међународну сарадњу и учествовао је у више међународних пројекта;

Одговорни је уредник као и покретач међународне конференције РЕДЕТЕ, основна 2011. године;

Члан је уређивачког одбора или савјета 4 међународна, односно домаћа часописа.

Радови из области којој припада приједлог докторске дисертације:

Р. бр.	Аутори, наслов, издавач, број страница
1.	Ateljević, J. and Budak, J. (eds.), (2018), Entrepreneurship in post-communist countries: New drivers towards market economy, Springer, ISBN 978-3-319-75906-7.
2.	Ateljević, J. and Trivić, J. (eds.), (2015), Editors Economic Development and Entrepreneurship in Transition Economies Issues, Obstacles and Perspectives, Springer, ISBN 978-3-319-28856-7.
3.	Ateljevic, J. i Kulović, Dž. (2015), Razumijevanje Michael-a Porter-a: Doprinos Strategiskom Menadžmentu. Sarajevo: Perfecta, ISBN 978-9926-403-00-3.
4.	Ateljević, J., O'Rourke, T., Zolak Poljašević, B. (2013). Local Economic Development in Bosnia and Herzegovina: Role of Local Development Agencies. Journal of Balkan and Near Eastern Studies, Vol.15, No.3, pp. 280-305. ISSN: 1944-.
5.	8953 Ateljevic, J., Smallbone, D., and Welter, F., (2014) Entrepreneurship in emerging market economies: Contemporary issues and perspectives, <i>International Small Business Journal</i> , 32(2)

6.	Ateljevic, J. & Stojanovic, I. (2012), Social capital: an asset for improving public sector performance. Conference proceedings of REDETE – Researching Economic Development and Entrepreneurship in Transitional Economies - Conference, Banja Luka, October 25-27.
7.	Ateljevic, J. (2013) Šumpeterova teorija ekonomksa rasta: Preduzetništvo kao odgovor na ekonomsku stagnaciju, <i>Acta Economica, Journal for Economists</i> , University of Banja Luka, BiH, 18(1), 219-238.
8.	Ateljevic, J. and Dawson, A.S.F. (2010) ‘Business incubators: new mechanism for economic/enterprise development or passing fad? Exploring complex relationship of the growing phenomenon in the context of Scotland’, <i>Int. J. Entrepreneurship and Innovation Management</i> , 12 (2), 217–240
9.	Ateljevic, J. and Budak, J., (2010) Corruption and Public Procurement: Example from Croatia, <i>Journal of Balkans and Near Eastern Studies</i> , 12(4), 375 – 397.
10.	Ateljevic, J. (2008) Building Social Capacity through Discourse: Role of NGO’s in the Context of Western Balkans, <i>Journal of Southern Europe and the Balkans</i> , 10(3), 23-35. ISSN 1461-3190.
11.	Ateljevic, J., O’Rourke, T. and Todorović, Z. (2004) Entrepreneurship and SMEs in Bosnia and Herzegovina: Building an Institutional Capacity. <i>The International Journal of Entrepreneurship and Innovation. Volume 5 No. 4</i> , 241-254.

**Да ли ментор испуњава услове?**

**ДА**

#### **IV ОЦЛЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ**

##### **IV.1 Формулација назива тезе (наслова)**

**Стратешка улога Универзитета у развоју економије знања са освртом на Босну и Херцеговину**

**Наслов тезе је подобан?**

**ДА**

##### **IV.2 Предмет истраживања**

Ефекти стратешке улоге универзитета на различите индикаторе перформанси економије знања представља општи предмет истраживања дисертације. У процесу истраживања нагласак ће се ставити на позитивне ефекте стратешке улоге универзитета у афирмацији економије знања. С друге стране, специфични предмет истраживања се односи на анализу посебних фактора из окружења (политичких, финансијских, институционалних, инфраструктурних, информационих и др) који, појединачно и скупа, детерминишу интензитет и значај стратешке улоге универзитета на развој економије знања. У том контексту, универзитети се виде као кључни фактор и партнери владе, да се обезбиједи стварање економије знања како би се стекли услови за стварање економије засноване на знању (Van Horne, et al 2017). Потребно је да универзитети буду стратешки позиционирани на начин да у свом дјеловању интегришу све садашње и антиципиране актере, трендове и активности које конкретно доприносе развоју економије знања. Сам појам „економија знања“ представља синергистичку цјелину, коју чине: знање (интелектуална својина), дигитализоване комуникације и информације, интернет, мрежно пословно повезивање с веома лабавим границама, иновације, виртуално и динамично пословање, интрафирмска размјена с елиминисањем посредника и редукцијом тржишта,

глобална конкуренција, веб електронски бизнис, флексибилни производни системи и организационе структуре, својинска и несвојинска партнерства итд (В. Драшковић, Јововић, М. Драшковић, 2013). Дефинисани приступ омогућава свеобухватност анализе дефинисаног проблема истраживања чији резултати могу послужити као платформа за креирање ефективних стратешких мјера у погледу реформе система високог образовања, и универзитета као централног субјекта. Ужи предмет истраживања представља теоријско – емпириска анализа ефеката стратешког дјеловања универзитета на развој перформанси економије знања у региону Југоисточне Европе са детаљнијим освртом и анализом за Босну и Херцеговину. Предмету истраживања ће се приступити из угла економске теорије и анализе са нагласком на стратешки менаџмент у високом образовању. Дефинисани предмет и подручје истраживања представља економију знања као зависну варијаблу а ефекти стратешке улоге универзитета као независну варијаблу. Различити специфични фактори (политика високог образовања, економско – финансијски, институционални, инфраструктурни и информациони), представљају модератор и чине посебну истраживачку варијаблу у оквиру дефинисаног предмета истраживања.

**Предмет истраживања је подобан?**                           **ДА**

#### **IV.3 Најновија истраживања познавања предмета дисертације на основу изабране литературе са списком литературе**

У данашњој глобализованој економији, промјене и изазови се догађају веома брзо и учестало. Исходи и резултати промјена су често непредвидљиви по њене актере. Доминира брзина, флексибилност, квалитетно управљање знањем, раст услужних, информационих и знањем интензивних дјелатности. Информатичко друштво се протеже до почетка новог миленијума када се почиње користити нови термин за надолазеће друштво које се назива друштво знања. Хронолошки свака од развојних епоха је била везана за фундаментална нова научна и технолошка достигнућа, која су поред осталог мијењала начине и структуру друштвене производње, значај фактора и средстава у процесу производње као и нових система вриједности. Раст знања и боље управљање знањем доводи до развоја нових фундаменталних идеја, технологија и до скраћивања трајања развојне епохе. Најразвијеније земље свијета своју моћ у сваком сегменту заснивају на великој економској моћи. Економска моћ се данас креира кроз стварање, квалитетно управљање и примјену различитих врста знања. Сходно томе можемо констатовати, да су економије развијеног свијета у актуелном тренутку заправо економије знања и економије засноване на знању. У ширем смислу представљају друштва знања. Када говоримо о економији и знању, као и о њиховој повезаности и условљености, треба dakле да разликујемо два појма:

- економија знања и
- економија базирана на знању.

Економија знања је више оријентисана ка менаџменту и производњи знања, док је економија базирана на знању окренута ка употреби знања и технологије како би се створиле економске користи и радна мјеста. Као што видимо главна разлика је у томе како заправо тумачимо и третирамо знање (Tomić, 2014). Ми ћемо се фокусирати у раду на економију знања, али дјеломично свакако и на економију засновану на знању, због међусобне повезаности. Дакле кључна ствар јесте како посматратмо знање и образовање називано често „људски капитал“. Можемо их посматрати као производе пословања као што су: интелектуални производи, образовни материјал и услуге које се могу продати уз велики поврат уложених средстава и ресурса, или као ресурс у процесу производње. Једна од дефиниција економије знања која најбоље одражава савремену пословну филозофију

гласи: „то је концепт који подржава креирање знања од стране запослених у организацији и који их подстиче да пренесу и боље искористе своје знање које је у складу са циљевима организације у којој раде.“ Настанак овог концепта везује се за 1966. годину и књигу Питера Дракера „The Effective Executive“ или у преводу „Ефективно Извршење“ или Ефективна Реализација“. У књизи која је доживјела бројна реиздања, аутор свакако као *отац савременог менаџмента* је направио разлику између обичног радника “физикалаца” и умног радника. Други савремени аутори дефинишу економију знања као „производњу и пружање услуга базираних на знању, интензивним активностима које доприносе убрзаном технолошком развоју, научни напредак, као и подједнако брзо застарјевање истог (Powell and Snellman, 2004). У задњих неколико деценија а посебно 90-их година прошлог вијека долази до наглог и великог пораста пружања професионалних услуга, експлозије макроекономских и финансијских тржишта, развоја индустрија „богатих“ информацијама или генерално знањем интензивних индустрија. Кључни сегменти економије знања укључују веће ослањање на интелектуалне способности него на физичке или природне ресурсе. Последњу деценију нагло расте значај многих питања везаних за знање и управљање знањем, како у пословном свијету, тако и у академским и истраживачким круговима. Обим знања се брзо умножава те временски много брже застарјева него што је то било у недавној прошлости. Много више актера укључено је у производњу и дисеминацију знања. “У многим земљама владине политике и научни рад идентификовали су све већу улогу високог образовања и истраживања у свјетској економији знања. Улога високог образовања није ограничена на подстицање економског развоја поједињих нација и пружања могућности за појединце, проширује се и на промоцију културне разноликости, политичке демократије и трговине. Нагласак се с правом ставља на то како високо образовање може боље служити друштву и промовисати међународну сарадњу” (Marginson, 2007). Значајно је истаћи да се у посљедње двије деценије дерастично повећао број студената који похађају високошколске установе као и оних који их завршавају. Треба рећи да је и доступност високог образовања већа (нпр: учење на даљину) као и савремени тржишни услови који захтијевају виши ниво знања за готово већину послова који се потражују. Када је у питању научноистраживачки рад на глобалном нивоу, он се добрым дијелом измјестио из државних установа у приватни сектор, у лабораторије и истраживачке центре великих корпорација итд. Поред тога традиционално највећи произвођачи знања су и даље високообразовне институције односно универзитети као носиоци тог друштвено важног процеса. Међутим очекивања и захтјеви према универзитету као кључне институције високог образовања и научног система у цјелини, су се готово суштински промијенили. Конкретно у актуелним условима универзитет се треба у што већој мјери повезати са тржиштем и цијелом мрежом организација и пословних субјеката из свог укупног окружења. Дакле универзитет и припадајући факултети умрежени са различitim истраживачким установама и мрежама, институтима, предузетничким организацијама, лабораторијама, технолошким парковима, приватним фирмама, владиним институцијама идр. Универзитет са својом мрежом мора показати могућност привлачења инвестиција и стварања комерцијалних и пројектних прихода до нивоа властите самоодрживости. Проактивност, мултидимензионалност, предузетништво и усклађеност са окружењем интегрисано кроз стратешко дјеловање универзитета представља одговор на улогу универзитета и изазове у актуелном и будућем времену. Значајно је истаћи такође да високообразовни и научни систем у цјелини једне земље заузима кључно место у економији знања, а посебно у земљама у развоју које требају своје економије знања тек да развију. У економији знања, високо образовни систем доприноси кључним функцијама и то:

- а) производњи, развоју и унапређењу знања,
- б) преносу знања и развоју „људских ресурса“, и

ц) ширењу знања и обезбеђивању улаза за рјешавање проблема (OECD, 1996).

Следећа кључна чињеница коју треба нагласити је да без квалитетне подршке државе која се огледа у првом реду кроз финансирање научноистраживачких и развојних активности, као и читав сет логистичке подршке није могуће градити успешну економију знања и економију засновану на знању. Држава ствара погодан амбијент за развој економије знања. На примјеру САД-а можемо јасно видјети да је управо „предузетничка држава“ играла кључну улогу у финансирању фундаменталних истраживања које су довеле до развоја нових технологија и индустрија као што су интернет, нанотехнологија, зелена технологија и др; (M.Mazzucato, 2011). „Предузетничка држава“ је посебно дошла до изражaja у подршци фундаменталним и истраживањима са другим и неизвјесним исходом. За таква истраживања је потребно доста времена док не резултују конкретном технологијом, производом или услугом. Дакле то су истраживања где се поврат инвестиције дуго времена чека. Та чињеница нам указује да она нису атрактивна и привлачна за приватни сектор. Покретани су бројни фондови који су имали за циљ подршку ширењу и размјену постојећег знања између цивилног, научно-образовног, војног и јавног сектора. Из цијelog тог процеса мрежне дисеминације и обогаћивања знања изникао је огроман број пројекта, иновација, нових индустрија и других важних неопипљивих резултата. „То је држава као катализатор и водећи инвеститор, што изазива почетну реакцију у мрежи која ће потом довести до ширења знања. Држава као творац економије знања“ (Mazzucato, 2011). Јасно је да се ови процеси не могу препустити самом тржишту већ држава мора интервенисати. Високо образовање односно универзитети су кључни елементи у преносу и дисеминацији знања. На америчком примјеру се видјело да су универзитети имали кључну улогу у креирању и развоју мрежа институција из различитих сектора, што је било неопходно да доведе до критичног нивоа концентрације знања за покретање нових индустрија. Из досад наведеног можемо закључити да најважнију и стратешку улогу у научном систему и систему високог образовања у контексту развоја економије знања, има универзитет. У савременом друштву универзитет представља институцију од највишег образовног и друштвеног значаја. То се односи на развијене а посебно на неразвијене земље, у смислу да универзитет у неразвијеним земљама као стратешки ресурс добија још више на значају као основ за развој економије знања.<sup>1</sup> Земље у развоју и земље у транзицији су све више посвећене изградњи економије знања и економије засноване на знању, као средству за диверзификацију из своје тренутне економије засноване на ресурсима. Транзиционе земаље посебно карактерише посједовање огромних природних ресурса као и велики одлив младих и талентованих људи у развијене земље, што нам логички даје за право да закључимо како се ради неразвијеним економијама знања. Фокус многих државних влада је на стратешком развоју науке и технологије са намјером стварања креативне економије. У том контексту потребно је да универзитети буду стратешки позиционирани на начин да у свом дјеловању интегришу све садашње и антиципиране актере, трендове и активности које конкретно доприносе развоју економије знања. Развијање иновативних програмских садржаја, предузетништва, пројектно дјеловање, интернационализација, привлачење инвестиција у научна истраживања и друга рјешења требају обезбедити свршеним студентима већу конкурентност и шансу за квалитетну интеграцију на тржишту рада. Као пољедица треба да значајно порасте могућност самозапошљавања и реализација одређеног броја патената и иновација који се очекивано развијају уз подршку универзитета и државе. То се најчешће огледа кроз оснивање малих напредних компанија (старт ап предузећа) које

<sup>1</sup> Научна инфраструктура у развијеним земљама све више се развија на приватној пословној инфраструктури док у неразвијеним тржишним привредама приватни сектор је нејаково за тако нешто, већ се користе јавни ресурси тј. научна инфраструктура је јавна доминантно.

немају велика почетна материјална улагања, већ обично запошљавају неколико лица а често у почетном стадију самог власника пословне идеје. Сматра се да су такве фирме највећи покретачи „нове економије“. Стварање предузетничког духа и предузетничког начина живота постаје неопходност у савременом друштву, како за пословне системе тако и за појединача. Може се уочити да се у јавном дискурсу на глобалном нивоу често понавља теза да ће будуће генерације у доброј мјери саме себи креирати радна мјesta и да не требају имати превелика очекивања од својих влада. Данас се дешавају континуиране и константне промјене у системима високог образовања. У европском високообразовном простору је актуелна „болова“ готово двије деценије, која треба да помогне студентима да лакше савладају своје градиво те буду спремнији да своје знање са факултета брзо могу да примјене у пракси. На тај начин континуирано доприносе, мијењају и развијају тржиште рада те посљедично стимулишу и развијају економију знања. У Сједињеним Америчким Државама и уопште у англосаксонској сferи утицаја је израженија интеграција високог образовања и тржишта, па можемо рећи да се једним значајним дијелом „болова“ угледа на амерички модел високог образовања, који је доминантан у светским оквирима. Међутим и у зони англосаксонског утицаја на примјеру универзитета из Канаде и других земаља, одређени елементи као што су адекватна заступљеност предузетничког садржаја у наставним плановима и програмима као и додатни предузетнички садржаји наилазе на препреке од стране образовних власти и администарције (E. Newstadt 2015). Гледано примјерице Данску и њен високообразовни систем као један од репрезентативнијих у Европи констатовано је да научноистраживачки рад као и сами истраживачи су се готово потпуно изоловали од тржишта и тржишних тенденција и тржишних трендова (Gorm.H.B, 2011) На основу свега претходног реченог долази се до заједничке дилеме или размимоилажења пред системима високог образовања на глобалном нивоу која су примјетна и огледају се у следећим принципима:

- знање за све или “најбоље могуће” знање
- примјенљиво знање (техничко) или фундаментално знање (наука)
- единственост или специјализација – чиме се отвара расправа о улози

универзитета као јединствене организационе структуре и организационе културе у односу на више или мање инсититуционализована подручја специјализације и професионализације поједињих академских дисциплина (Tomić, 2014). Представљене су кључне карактеристике, правце и исходе стратешке улоге универзитета у односу на развој економије знања односно њених перформанси:

- предузетничке вјештине свршених студената 1, 2 и 3 циклуса су мјерљиве и конкретно изражене кроз број отворених властитих малих старт ап фирм заоснованих на инвентивном и креативном знању те примјеном know – how модела,
- значајна међународна мобилност наставног кадра, истраживача и студената
- значајна улагању у људски и научни капитал кроз процес континуираног научног, стручног и специјалистичког усавршавања академског и административног кадра,
- успостављени фондови (у првом реду од државе) и партнерства која подржавају широку научноистраживачку инфраструктуру, предузетништво и сарадњу са привредом и укупним окружењем,
- могућност осмишљавања и организовања производње нпр. цијеле једне нове фамилије или асортимана производа.

Из претходног се може закључити апстрактна суштинска повезаност универзитета као кључног елемента високог образовања у развоју економије знања. Међутим сматра се потребним детаљно истражити кључне карактеристике, односе, утицаје и услове под којима универзитет стратешки доприноси развоју перформанси економије знања односно.

#### Литература:

1. Adižes, I. (2004), Stilovi dobrog i lošeg upravljanja, Novi Sad: ASEE
2. Argyris, C. (1993), Knowledge for Action: A Guide to Overcoming Barriers to Organizational Change, San Francisco: Jossey-Bass
3. Audretsch, D. B. & Keilbach. M. C., Lehmann. E. E, (2006), Entrepreneurship and Economic Growth, Oxford University Press, USA
4. Andersson, Å. E. & Beckmann. M. J. (2009), Economics of Knowledge Theory, Models and Measurements, EE publishing, USA
5. Ateljevic, J. & Kulović, Dž. (2015), Razumijevanje Michael-a Porter-a: Doprinos Strategiskom Menadžmentu. Sarajevo: Perfecta, ISBN 978-9926-403-00-3.
6. Ateljevic, J. & Smallbone, D., and Welter, F., (2014) Entrepreneurship in emerging market economies: Contemporary issues and perspectives, International Small Business Journal, 32(2).
7. Ateljevic, J. & Budak, J., (2010) Corruption and Public Procurement: Example from Croatia, Journal of Balkans and Near Eastern Studies, 12(4), 375 – 397.
8. Ateljevic, J. & Stojanovic, I. (2012), Social capital: an asset for improving public sector performance. Conference proceedings of REDETE – Researching Economic Development and Entrepreneurship in Transitional Economies - Conference, Banja Luka, October 25-27, 2012.
9. Amariglio, J. & S. E. Cullenberg. and Ruccio. D. F. (2001), Postmodernism, Economics and Knowledge, Rotledge, UK
10. Boden, R., Wright, S. (2010): Follow the Money, Working paper on the university reform, no 16. Danish University of Education
11. Bahtijarević - Šiber, F. (2014): Strateški menadžment ljudskih potencijala: savremeni trendovi i izazovi, Zagreb: Školska knjiga
12. Bowker, J., Star, S.L. (2000): Sorting Things Out – Classification and its Consequences, MIT Press
13. Brown, S. D., Stenner, P. (2009): Psychology Without Foundations – History, Philosophy and Psychosocial Theory, Sage London.
14. Brown, S.D (2011): A Topology of the Sensible – Michel Serres Five Senses. Forthcoming in New Formations.
15. Buble, M. (2010): Menadžerske vještine, Zagreb: Sinergija
16. Colley, J. L. et al . (2007): Principles in General Management, Yale: University Yale
17. Clayton, M. Christensen & Henry J. Eyring, (2011), The Innovative University: Changing the DNA of Higher Education from the Inside Out, Jossey – Bass, USA
18. Danish Government (2002): Tid til Forandring for Danmarks Universiteter – Styrket ledelse, Ryget frihed, Stabil Økonomi, Statsministeriet, København
19. Deleuze, G. (2004): Difference and Repetition. Continuum Books, London.
20. Drucker, P. Upravljanje u budućem društvu, M.E.P. Consult, Zagreb, 2007
21. Drucker, P. Innovation and Entrepreneurship, Routledge, (2012)
22. Drucker, P. (1994): Towards the New Economy, Heinemann: London
23. Draker, P. (1995), "Menadžment za budućnost", Grmeč – privredni pregled, Beograd.
24. Davidson, C. N, (2017), The New Education: How to Revolutionize the University to

- Prepare Students for a World In Flux, Basic books, USA
25. Đuričin, D. & Janošević, S., (2007), "Menadžment i strategija", treće izdanje, Ekonomski fakultet u Beogradu, Beograd.
  26. Fast, Travis. (2013). "The Profound Hegemony of Neoliberalism: Economic Theory, Public Policy and Capitalist Accumulation." Toronto: York University.
  27. Foray, D. (2004), Economics of Knowledge, MIT press, UK
  28. Fallows, S. & Christine. S (2000), Integrating Key Skills in Higher Education: Employability, Transferable Skills and Learning for Life, Routledge;UK
  29. Gorm, H. B. (2011), Adapting in the Knowledge Economy, (p.15-20) Copenhagen Business School
  30. Hess, F.M. & M.Q. McShane, (2016) Educational entrepreneurship today, Harvard education press
  31. Hin Choi Phan. & Siegel, P. D. S. (2006), The Effectiveness of University Technology Transfer, Now Publishers Inc,
  32. Hoffman, A.M. & Spangehl, S.D. (2012), Innovations in higher education, Rowman & Littlefield publishers int. USA
  33. Ivanović, P. (2007), "Strategijski menadžment", Ekonomski fakultet, Podgorica.
  34. Janićijević, N. (2011), "Upravljanje organizacionim promjenama", Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu, Beograd.
  35. Jasanoff, S (2004): States of Knowledge- The co-production of science and social order, Routledge
  36. Kotler, P. F. & Trias De Bes, Inovacijom do pobjede, Školska knjiga , Zagreb, 2016
  37. Kotler, P. & Lee, N. & Roberto, N., Social Marketing: Improving the Quality of Life, SAGE Publications, Inc; 2nd edition, (2002)
  38. Kotler, P. & Kotler, M. (2012), Market Your Way to Growth: 8 Ways to Win, Wiley; 1 edition,
  39. Kotler, P. & Lee, N. (2006), Marketing in the Public Sector: A Roadmap for Improved Performance, FT Press; 1 edition
  40. Kotler, P. & Lee, N. (2015), Social Marketing: Changing Behaviors for Good, SAGE Publications, Inc; 5th ed. Edition,
  41. Kerr, C, (2001), The Uses of the University, Harvard university press
  42. Kolaković, M. (2006), Poduzetništvo u ekonomiji znanja, Sinergija d.o.o; Zagreb
  43. Kahin, B. & Foray, D. (2006), Advancing Knowledge and The Knowledge Economy, MIT press, UK
  44. Lam, A., (2010): From "Ivory Tower Traditionalists" to "Entrepreneurial Scientists"? Social Studies of Science, Copenhagen Business School
  45. Liessmann, K. P. (2008), Teorija neobrazovanosti. Zablude društva znanja; Zagreb, Naklada Jesenski i Turk
  46. Leopold, J. & Harris, L. (2009), The Strategic Management of Human Resources, 2. izd., Harlow: Prentice Hall
  47. Link, A. N. & Siegel, D. S. (2007), Innovation, Entrepreneurship, and Technological Change, OUP Oxford
  48. Maringe, F. & Gibbs, P. (2009), Marketing Higher Education, Theory and Practice, McGraw Hill, England
  49. Maskell, D. & Robinson, I. (2001), The new idea of a university, Haven Books, UK
  50. Moireland, N. (2006), Entrepreneurship and Higher Education: An Employability Perspective, Higher Education Academy
  51. Milisavljević, M.(2007), " Savremeni strategijski menadžment", Megatrend Univerzitet, Beograd

52. Milisavljević, M. (2012), "Strategijski menadžment: analiza, izbor, promena", Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu, Beograd.
53. Marković, D. Ž. & B. B. Ilić, Ž. L. Ristić (2012), Menadžment znanja, Top i liderstvo znanja menadžment, Etnostil, Beograd
54. Milićević, V. (2004), „Značaj intelektualnog kapitala i menadžmenta znanja za novu ekonomiju“, zbornik Knowledge Management, Beograd: Univerzitet „Braća Karić“ – Fakultet za menadžment
55. Morris. M.H, & Kuratko, D.F. & Cornwall, J.R. (2013). Entrepreneurship Programs and the Modern University, Edward Elgar Publishing Limited, USA
56. Mazzucato. M, (2011), Enterpreneurial State, (p. 20,21), Demos
57. Newstadt. E, (2013) From Being an Entrepreneur to Being Entrepreneurial, (p. 39,40) Arcadia University, Ontario, Canada
58. Niosi. J, (2010), Building National and Regional Innovation Systems, Edward Elgar Publishing Limited, USA
59. Open university, (2016), Creativity and innovation, Open university
60. OECD, (2017), Supporting Entrepreneurship and Innovation in Higher Education in Poland, OECD – Paris
61. Petković, D., RANGIRANJA VISOKOŠKOLSKIH ORGANIZACIJA –NOVI PUT U QA?!, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, (2013)
62. Potter (2008), Local Economic and Employment Development (LEED) Entrepreneurship and Higher Education, OECD
63. Pokrajac, S. (2001), "Mendžment promena i promene menadžmenta", monografija, TORY, Beograd
64. Reuben. J.A, (1996), The Making of the Modern University: Intellectual
65. Resnick. D, D.& Scott, (2004), The Innovative University, Carnegie Mellon
66. Reimers, F. M. & Chung, C.K. (2016), Teaching and Learning for the Twenty-First Century, Harvard education press
67. Sean, J. & R Gallagher, (2016), The Future of University Credentials: New Developments at the Intersection of Higher Education and Hiring, Harward education press
68. Slaughter, Sheila, and Gary Rhodes. (2004). Academic Capitalism and the New Economy: Markets, State, and Higher Education. Johns Hopkins University Press.
69. Stromquist. N. P. (2002), Education in a Globalized World: The Connectivity of Economic Power, Technology, and Knowledge, Rowman & Littlefield publishers int. USA
70. Siesfeld, T. & Cefola, J. & Neef, D. (1998), The Economic Impact of Knowledge (Resources for the Knowledge-Based Economy), Butterworth&Heinemann, USA
71. Stokes, P.J. (2015), Higher Education and Employability: New Models for Integrating Study and Work, Harvard educaton press
72. Šunje, A. (2002): Top-menadžer: vizionar i strateg, Sarajevo: Tirada
73. Todorović, J. (2003), "Strategijski i operativni menadžment", Conzit, Beograd, 2003.
74. Tsing, A. L. (2007): Friction – An Ethnography of Global Connection, Princeton University press, New Jersey
75. Transformation and the Marginalization of Morality, University of Chicago press (2010)
76. Van Horn, Rob. (2009). "Reinventing Monopoly and the Role of Corporations: The Roots of Chicago Law and Economics." In The Road From Mont Pelerin: The Making of the Neoliberal Thought Collective, edited by Philip Mirowski and Dieter Plehwe. Harvard University Press
77. Young, N.D. & Bittel. P.J. (2015), Educational Entrepreneurship: Promoting Public-

- Private Partnerships for the 21st Century, Rowman & Littlefield, London
78. Welfens. P.J.J., et al, (1999), Globalization, Economic Growth and Innovation Dynamics, Springer Science & Business Media, Germany
  79. Quinn, J. B. et. al. (1997), Innovation Explosion. Using Intellect and Software to Revolutionize Growth Strategies, New York: Free Press.

#### **Чланци:**

1. CSG (2015), America's knowledge economy | a state-by-state review, Elsevier
2. Cvetanović, S. & Despotović, D. (2014), Znanje kao komponenta ljudskog kapitala u modelima ekonomskog rasta, Školska knjiga, br.1
3. Drašković, V. & Jovović, D. & Drašković, D. (2013), Zavisnost paradigmčnosti „ekonomije znanja“ od nivoa institucionalne i ekonomske razvijenosti, Economics & Economy, Vol. 1, No. 1
4. Drašković, M. (2010), Znanje kao neograničeni resurs i objekt upravljanja, Montenegrin journal of economics no. 11
5. Drašković, V. Jovović, R. (2007), Modeli upravljanja znanjima i transformacije znanja, Montenegrin journal of economics no. 6
6. Newstadt, E. (2015), Acadia University
7. Powell, W. W. & Snellman, K. (2004), The knowledge economy, Annu. Rev. Sociol. 2004. 30:199–220
8. Rikalović, G. (2010), Razvojna i ekonomska politika i kreativni kapital, Škola biznisa, Broj 2/2010
9. Šišić, D. (2011), Upravljanje zanjem kao koncept menadžmenta, Časopis za ekonomiju i tržišne komunikacije, god.1, br.2
10. Вукмировић, Н. & Вукмировић, В. (2016), Дизајнирање модела едукације за предузетништво на универзитетима у БиХ, Нови економист
11. Veber, L. & S. Bergan (2005), Javna odgovornost za visoko obrazovanje i istraživački rad, Council of Europe Publishing
12. Veselá, D. & Klimová, K. (2014), Knowledge-based Economy vs. Creative Economy, Elsevier

#### **Интернет извори:**

1. Arthurs, Harry. (2008). A Fine Balance: Safe Pensions, Affordable Plans, Fair Rules. Commission Report. Ontario. < расположиво на: [http://www.fin.gov.on.ca/en/consultations/pension/report/Pensions\\_Report\\_Eng\\_web.pdf](http://www.fin.gov.on.ca/en/consultations/pension/report/Pensions_Report_Eng_web.pdf). > [приступлено 10.05.2017].
2. Gray, Mary, and Barbara Bergmann. 2003. "Student Teaching Evaluations: Inaccurate, Demeaning, Misused." Academe Sept-October. < расположиво на: [http://www\\_aaup.org/AAUP/pubsres/academe/2003/SO/Feat/gray.htm](http://www_aaup.org/AAUP/pubsres/academe/2003/SO/Feat/gray.htm). > [приступлено 19.05.2017].
3. Hazelkorn, Ellen. (2007). "The Impact of League Tables and Ranking Systems on Higher Education Decision Making." Higher Education Management and Policy 19 (2). < расположиво на: <http://www.sigmus.edu.rs/eng/files/management%20in%20HE,%20vol2.pdf#page=89>. > [приступлено 17.04.2017].
4. Higher education is key to economic development (but it's not as simple as you think) [online], < расположиво на: <https://www.elsevier.com/atlas/story/people/higher-education-is-key-to-economic-development> > [приступлено 09.04.2017].

5. Innovation Strategy for the Knowledge Economy [online], < расположиво на: <http://www.sciencedirect.com/science/book/9780750698412>, > [приступлено 15.05.2017].
6. OECD. (2013). OECD Skills Outlook 2013: First Results from the Survey of Adult Skills. OECD. < расположиво на: [http://skills.oecd.org/documents/OECD\\_Skills\\_Outlook\\_2013.pdf](http://skills.oecd.org/documents/OECD_Skills_Outlook_2013.pdf). > [приступлено 01.06.2017].
7. Nova energija: Ekonomija znanja najbrže pokreće privredu, [online], < расположиво на: <http://www.blic.rs/it/nova-energija-ekonomija-znanja-najbrze-pokrece-privredu/t7ln9ex> > [приступлено 25.06. 2017].
8. Trick, (David. 2005). "Continuity, Retrenchment and Renewal: The Politics of Government-University Relations in Ontario 1985-2002." University of Toronto. < расположиво на: [http://www.davidtrick.com/resources/thesis.davidtrick\\_final.aug152005.pdf](http://www.davidtrick.com/resources/thesis.davidtrick_final.aug152005.pdf). > [приступлено 18.06.2017].
9. Зашто нам је наука важна ? [online], < расположиво на: <http://www.kapitalmagazin.rs/ekonomija-znanja-zasto-nam-je-nauka-vazna/> > [приступлено 18.05.2017].

Остали извори:

1. Lapina, I. & Kairiša, I, Aramina, D. (2015), 20th International Scientific Conference Economics and Management - 2015 (ICEM-2015), Elsevier
2. Lutovac, M. (2015), Ekonomija zasnovana na znanju, Power point prezentacija, Ekonomski fakultet Beograd
3. Marginson, S. (2007) Higher Education in the Global Knowledge Economy, Beijing Forum
4. Стратегија научног и технолошког развоја Републике Српске 2012–2016. Године (2012), Народна Скупштина Републике Српске
5. Удружење "Технологија и друштво" (2014), Tehnologija, kultura, razvoj, Zbornik radova

**Избор литературе је одговарајући?**

**ДА**

#### IV.4 Циљеви истраживања

Главни циљ истраживања јесте шире разумевање стратешке улоге универзитета у контексту убрзаних глобалних промјена, са фокусом на економију знања као једног од кључних елемената за друштвено-економски прогрес друштва. У процесу истраживања биће консултована сва досадашња теоретска и емпиријска истраживања. Примјеном адекватних методолошких приступа и научних метода мјериће се ефекти стратешке улоге универзитета и његовог утицаја на развој економије знања. Овим приступом кандидат ће бити у могућности да утврди постојање статистичког значаја интезитета и доприноса ефеката стратешког дјеловања универзитета на изабране индикаторе који, са друге стране, дефинишу перформансе економије знања. Овај однос ће се утврдити на глобалном нивоу, као и у контексту транзиционих земаља Југоисточне Европе, са посебном освртом на Босну и Херцеговину. Специфични циљеви се односе на утврђивање дјеловања специфичних фактора на однос универзитета и економије знања. Истраживање има два повезана циља - научни и друштвени.

**Научни циљеви истраживања** у оквиру задате тематике свакако се огледају у доприносу теоријској спознаји и стицању нових сазнања о ефектима и утицају стратешког дјеловања

универзитета на развој економије знања, као и услова који утичу на тај процес. Приликом провођења истраживања кандидат ће се руководити сљедећим научним циљевима.

**1. Научни опис:** генерални опис перформанси економије знања, укључујући детаљну анализу разлика између развијених и транзиционих земља из Југоисточне Европе са фокусом на Босну и Херцеговину. На овај начин створиће се могућност за детаљније стручно упознавање са стањем универзитета у Босни и Херцеговини, као и са системом високог образовања.

**2. Научна класификација:** циљ је извршити класификацију нивоа ефеката стратешког дјеловања и улоге универзитета у развоју економије знања у различitim групама земаља, као и њиховог односа. Сходно томе, кандидат ће груписати земље мјерећи ниво интензитета корелације ефеката стратешке улоге универзитета и перформанси економије знања.

**3. Научно објашњење.** У овом дијелу утврдиће се и објаснити узрочно-посљедична веза стратешке улоге универзитета и индикатора перформанси економије знања. Потребно је објаснити и различите контексте у којима функционише универзитет и високо образовање. Научним објашњењем ће се омогућити и сагледавање евентуалних одступања ефеката стратешке улоге универзитета на развој економије знања у контексту развијених и неразвијених земаља. Очекује се допринос и у научном објашњењу услова, тј. дјеловања посебних фактора који дефинишу карактер узрочно-посљедичне везе зависне и независне варијабле.

**4. Научно предвиђање.** Предвиђање треба одговорити како у будућем времену и у различitim околностима обезбиједити континуиран стратешки утицај универзитета на перформансе и развој економије знања. Такође, потребно је шире сагледавање садашњих и будућих трендова, као и посљедица промјена специфичних фактора који представљају модератор у односу стратешке улоге универзитета на перформанси и развој економије знања.

**5. Друштвени циљеви истраживања** се односе на директне или индиректне користи које ће имати сектор високог образовања, привредни сектор, јавни сектор, као и друштво у целини. Универзитет, односно високо образовање ће кроз резултате истраживања добити нове спознаје о томе како и под којим условима универзитет као главни носилац научног система стратешки утиче на развој економије знања. Актери привредног сектора ће имати увид о квалитету и потенцијалу дјеловања универзитета у односу на економију знања и укупну економију, те на тај начин редефинисати своје одлуке о сарадњи привреде и универзитета. Влада, тј. релевантни институционални актери задужени за високо образовање, науку и економске односе, моћи ће лакше дефинисати смјернице и мјере у погледу развоја и реформе универзитета и других високошколских установа. Друштвена заједница ће бити упозната о значају доприноса и стратешкој улози универзитета у афирмацији економије знања. Јавности ће бити доступни егзактни резултати истраживања који имају за циљ подизања свијести о важности и значају улоге универзитета и његовом доприносу у развоју економије знања. Може се констатовати да континуиран развој економије знања представља један од будућих одрживих концепата свеукупног развоја економије и друштва.

Циљеви истраживања су одговарајући?      **ДА**

#### IV.5 Хипотезе истраживања: главна и помоћне хипотезе

У складу са главним циљем истраживања, у дисертацији ће се анализирати ефекти стратешког утицаја универзитета на изабране индикаторе перформанси економије знања, те ће главна хипотеза гласити:

**H1: Стратешка улога универзитета на статистички значајном нивоу утиче на перформансе економије знања на глобалном нивоу.**

Имајући у виду постављену главну хипотезу, можемо означити и истраживачке варијабле.

- Независна промјењива - стратешка улога универзитета;
- Зависна промјењива - развој перформанси економије знања;
- Фиксни фактор - глобално све земље.

Главну хипотезу можемо представити моделом једноставне линеарне регресије која ће бити базни модел на глобалном нивоу:

$$Y = b_0 + b_1 X_1$$

Y = перформансе економије знања;

b<sub>0</sub> = независни коефицијент;

b<sub>1</sub> = коефицијент уз независну варијаблу;

X<sub>1</sub> = стратешка улога универзитета као независна варијабла.

Могуће је дефинисати различите индикаторе помоћу којих се могу мјерити перформансе економије знања. У складу са истраживачким радом, кандидат је узео у обзир најзначајније и најрепрезентативније индикаторе. На основу одабраних индикатора формираће се додатне помоћне хипотезе као услов доказивања главне хипотезе.

**X2:** Стратешка улога универзитета на статистички значајном нивоу утиче на привлачење страних истраживача и талентованих студената.

**X3:** Стратешка улога универзитета на статистички значајном нивоу утиче на број патената и иновација.

**X4:** Стратешка улога универзитета на статистички значајном нивоу утиче на број покренутих старт-ап предузећа.

**X5:** Стратешка улога универзитета на статистички значајном нивоу утиче на број трансфера знања у привреду

**X6:** Стратешка улога универзитета на статистички значајном нивоу утиче на смањење незапослености.

Као што је претходно наведено, циљ истраживања јесте не само да се утврди веза између ефекта стратешког дјеловања универзитета на перформансе економије знања, већ и да се утврде услови под којима стратешка улога универзитета има пуни позитиван ефекат, што ће се мјерити са идентификованим модератором. Модератор ће у случају утврђивања статистички значајне везе између независне и зависне варијабле омогућити да се јасније сагледе начин на који специфични фактори (политика високог образовања, економско –

финансијски, институционални, инфраструктурни и информациони) утичу на однос независне и зависне варијабле.

У складу са тим дефинисане су сљедеће помоћне хипотезе.

**X6: У складу са повећањем квалитета модератора ефекат стратешке улоге универзитета се повећава на перформансе економије знања.**

Ова хипотеза је представљена проширеним моделом регресије:

$$Y = b_0 + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_1 X_2$$

Y = перформансе економије знања

b<sub>0</sub> = независни коефицијент

b<sub>1</sub> = коефицијент уз независну варијаблу

X<sub>1</sub> = стратешка улога универзитета као независна варијабла

b<sub>2</sub> = коефицијент уз модератор

X<sub>2</sub> = модератор

b<sub>3</sub> = коефицијент уз интеракцију модератора и независне варијабле

X<sub>1</sub>X<sub>2</sub> = интеракција модератора и независне варијабле

Узимајући у обзир да наведени фактори чине модератор (модератор варијабле на основу којих дефинишемо додатне помоћне хипотезе), у специфичном моделу дефинисане су додатне помоћне хипоезе:

**X7: Већи квалитет политике високог образовања доприноси повећању ефекта стратешке улоге универзитета на одабране индикаторе перформанси економије знања.**

**X8: Већи ниво економско – финансијске стабилности доприноси повећању ефекта стратешке улоге универзитета на одабране индикаторе перформанси економије знања.**

**X9: Већи институционални квалитет система високог образовања доприноси повећању ефекта стратешке улоге универзитета на одабране индикаторе перформанси економије знања.**

**X10: Боља универзитетска инфраструктура доприноси повећању ефекта стратешке улоге универзитета на одабране индикаторе перформанси економије знања.**

**Хипотезе истраживања су јасно дефинисане?**

**ДА**

#### **IV.6 Очекивани резултати хипотезе**

Начин на који су дефинисани истраживачки проблем, предмет истраживања те главне и помоћне хипотезе недвосмислено указују на то да ће се предстојећим истраживањем доћи до нових квантитативних и квалитативних сазнања. Постављени истраживачки проблем и предмет истраживања који ће се третирати емпиријским истраживањем већ представља, у одређеној мјери, научни допринос. Првенствено, допринос се огледа кроз спознају о ефектима стратешког дјеловања и улоге универзитета на различите индикаторе перформанси економије знања на општем нивоу. Резултат тога јесте помјерање научних

спознаја стратешког менаџмента у области високог образовања, конкретно на универзитету, у односу на индикаторе перформанси економије знања. То се конкретно односи на привлачење талената те опипљивог и неопипљивог капитала, производњу патената и иновација, транфера знања у реални сектор, оснивање малих напредних старт-ап фирм итд. Примјена нових научних спознаја унаприједиће теоретску парадигму у области стратешког менаџмента високог образовања на перформансе економије знања у различитим земљама и регионима. Нова научна сазнања ће омогућити унапређење креирања стратешких планова и политика у високом образовању, односно на универзитетима. То подразумијева и конкретнију и конструктивнију улогу јавног сектора, односно државе чија је подршка неопходна у области високог образовања. Све то директно утиче на креирање претпоставки за развој економије знања, што са друге стране представља једну од основних претпоставки друштвено-економског прогреса друштва. Планирано истраживање ће имати за посљедицу боље разумијевање процеса политика високог образовања од стране креатора. У контексту глобалних промјена и интензивније конкурентности на макро и микро нивоу између земаља и привредних субјеката, улога универзитета је од пресудне важности за прогрес сваког друштва. То су разлози који додатно оправдавају детаљнију анализу дефинисаног проблема истраживања.

**Очекивани резултати представљају значајан научни допринос? ДА**

#### IV.7 План рада и временска динамика

ИЗРАДА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ	2017. ГОДИНА				2018. ГОДИНА				2019. ГОДИНА			
	К 1	К 2	К3	К4	К 1	К 2	К3	К4	К 1	К 2	К3	К4
Прикупљање литературе из одабраног подручја												
Проучавање литературе и постојећих истраживања и налаза												
Израда теоријског дијела докторске дисертације												
Спровођење емпиријског истраживања												
Статистичка анализа и обрада прикупљених података												
Анализа резултата истраживања и закључци												
Преглед ментора												

План рада и временска динамика су одговарајући?

ДА

#### IV.8 Метод и узорак истраживања

Основни мотив за постављени истраживачки проблем јесте намјера да се истражи и надопуни недостатак исказан кроз различите теоријске погледе и анализе које су приказане у дијелу који се односи на емпиријски контекст стратешке улоге универзитета као основе развоја економије знања, односно њених перформанси. Главна истраживачка хипотеза је постављена на начин да тестира међусобну условљеност развоја перформанси економије знања у односу на стратешку улогу универзитета. У сљедећем кораку ће се обрадити наведени специфични фактори (економски, финансијски, институционални, инфраструктурни и информациони који представљају модератор) односно услове који могу утицати у значајној мјери на однос промјењивих варијабли. У складу са тим намеће се закључак да истраживачки проблем захтијева примјену комплексне методологије. Само емпиријско истраживање ће се провести у двије фазе. У првој фази ће се користити базни модел једноставне линеарне регресије. Послије тога се доказује статистички значај између зависне и независне варијабле, а базни модел се проширује увођењем модератора, тј. прелази се на проширен спцифични истраживачки модел регресије. Емпиријску анализу базног и проширеног модела кандидат ће провести на општем узорку, а такође и узорку одређених група земаља или региона. У другој фази истраживање ће се усмерити на

Босну и Херцеговину, где ће се помоћу анкетног упитника сагледати стање перформанси економије знања и ефеката стратешке улоге универзитета, као и утицај специфичних фактора на њихов међузависност. С обзиром да је истраживање базирамо у двије фазе, методе, технике и узорак ће се подијелити у различите категорије. У првој фази ће се из разних статистичких база, сходно правцу истраживања, користити сви упоредиви подаци у одабраном временском периоду. Након тога ће се у анализи користити структуисани и полуструктурисани подаци из свих постојећих извора као што су: релевантне статистичке базе и публикације, литература, интернет извори, студије, часописи итд. Надаље, кандидат ће користити двије основне методе анализе, описано и корелационо истраживање. На тај начин ће контролом релевантних података стећи увид у однос између зависне и независне варијабле у одабраном временском периоду, а методом корелационе анализе утврдити однос појединачних компоненти. Кориштењем квантитативне методе извршити ће се мјерења на одабраном узорку како би се утврдили општи однос између зависне и независне промјењиве варијабле. Операционализацијом варијабли добиће се релевантни статистички подаци односно показатељи неопходни за анализу корелације и регресије између дефинисаних варијабли.

**Метод и узорак су одговарајући?**      **ДА**

#### IV.9 Мјесто, лабораторија и опрема за експериментални рад

Обезбијеђени су сви предуслови за провођење емпиријског истраживања, на начин да је изабрана поуздана методологија истраживања, одредио се релевантан узорак истраживања и идентификовано је подручје истраживања.

**Услови за експериментални рад су одговарајући?**      **ДА**

#### IV.10 Методе обраде података

На почетку обраде истраживачког материјала кандидат ће урадити дескриптивна анализа фреквенција, стандардна девијација и варијанса. За базни модел ће се користити модел једноставне линеарне регресије који ће се у складу са добијеним резултатима тестирати, а за проширен модел користиће се анализа модерације. За другу фазу истраживања које се односи на Босну и Херцеговину ће се користити анкетни упитник за прикупљање података и ставова о постојећем стању перформанси економије знања као и ефеката стратешке улоге универзитета. Циљне групе из укупног универзитетског окружења ће бити анкетиране припремљеним on line упитником кориштењем класичног интернет алата (monkey survey). Након тога ће резултати бити обрађени одговарајућом статистичким техником и алатом, тј. програмом SPSS (*Statistical Package for Social Sciences – Статистички пакет за друштвене науке*), један од најчешће кориштених програма за анализу података.

**Предложене методе су одговарајуће?**      **ДА**

## У ЗАКЉУЧАК

Кандидат је подобан	ДА
Тема је подобна	ДА

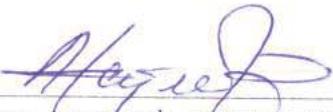
*Образложење (до 500 карактера):*

На основу наведеног, сви чланови Комисије су сагласни у томе да кандидат, mr Озрен Тришић, посједује истраживачке/академске компетенције и испуњава све формалне услове за израду докторске дисертације под називом: *Стратешка улога Универзитета у развоју економије знања са освртом на Босну и Херцеговину*. Као што је наведено у његовој биографији mr Тришић се кроз истраживање и бројне међународне пројекте интезивно бави проблематиком високог образовања, што иде у прилог ставу Комисије да је изабрана тема у потпуности у складу са његовим амбицијама и интелектуалним способностима. Тема је takoђе врло актуелан, посебно, у контексту транзиционих земаља укључујући Босну и Херцеговину - емпириски контекст истраживања.

На основу анализе дефинисаних методолошких елемената и приједлога литературе Комисија очекује да ће кандидат mr Озрен Тришић, примјеном предложене методологије и економетријског односно концептуалног модела дати одговор на дефинисани проблем истраживања. Комисија такође очекује да ће се тестирањем постављених хипотеза добити оригинални научни допринос у области стратешког менаџмента, те да ће резултати научног истраживања добити своју пуну примјену у пракси.

На основу наведеног, Комисија предлаже Наставно научном вијећу Економског факултета и Сенату Универзитета у Бањој Луци да прихвати Извјештај комисије за оцјену подобности кандидата и теме и одобри кандидату mr Озрену Тришићу израду докторске дисертације под називом: *Стратешка улога Универзитета у развоју економије знања са освртом на Босну и Херцеговину*.

Датум: 02.07.2018. године

  
Др Јово Атељевић, редовни професор, у же  
научне области *Менаџмент*, Економски  
факултет Универзитет у Бањој Луци,

предсједник

  
Др Перица Маџура редовни професор, у же  
научна област *Маркетинг*, Економски  
факултет Универзитета у Бањој Луци, члан

  
Др Никша Алфијорвић, редовни професор, у же  
научна област *Менаџмент*, Економски  
факултет Свеучилиште у Сплиту, члан